

Schön og designrefleksioner

Eva Brandt
Lektor, Ph.D.
Center for Design Research
Danmarks Designskole
eva.brandt@dkds.dk

DANMARKS DESIGNSKOLE

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

DTU

Danfoss

INTERACTIVE
INSTITUTE
SPACE

1995
Civilingeniør
Produktudvikling
Driftsteknik

1995 - 1999
User Centered Design Gr.
Erhvervs Ph.D.
Event drevet produktudvikling;
Samarbejde og læring

1999 - 2004
Space Studiet
Seniorforsker
Design Lab

Malmö Högskole

**Kunst, Kultur og
Kommunikation**

2004
Lektor i Interaktionsdesign

DANMARKS DESIGNSKOLE

2005
Lektor
Center for Designforskning
Danmarks Designskole

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Nessie

Smart Window

Vision 2000

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Dynabook

Eksperimentkontoret

Quis? Fire och en
genomgång av
vår 2007-2008 års plan.

Moving Stories

COMIT

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Donald Schön

Hvordan tænker den professionelle praktiker, når han eller hun arbejder?

Hvad er den form for viden den kompetente praktiker anvender?

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Væverne Poul Jensen og Jette Gemzøe væver billedtæppet Wadi Sacre, 1983.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 20

At kunne et fag

er i Schöns perspektiv at kunne udøve og være fortrolig med faget i dets praksis, i dets bredde af mangfoldighed og tilknyttede tænke måder.

Udgangspunkt/formodning

De praktiserende ved som regel mere, end de er i stand til at give udtryk for. De udstiller en slags viden i praksis, hvoraf det meste er udtalt.

Viden i praksis

Hvad er det for en form for viden, kompetente praktikere anvender?

Hvad er professionel viden for noget, og på hvilken måde adskiller den sig fra den slags viden, man finder i akademiske lærebøger, videnskabelige rapporter og lærde magasiner?

Schön: Behov for at se nærmere på
praksis epistemologi

Epistemologi = erkendelsesteori (videnskabsfilosofi)

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Den altdominerende praksisepistemologi

Den tekniske rationalitets model

Det syn på professionel viden, der i videst omfang har formet vores måde at tænke professionerne og de institutionelle relationer mellem forskning, uddannelse og praksis på.

En instrumentel deduktiv løsning af problemer, som er regelsat gennem anvendelse af videnskabelig teori og teknik.

Lineær tænkning - veldefinerede opgaver

Professionel praksis = problemløsningsproces.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Problemer med teknisk rationalitet

Den tekniske rationalitet er afhængig af en enighed omkring målene. Når målene er klare og faste kan beslutningen om at handle tage sig ud som et instrumentelt problem.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Problemer med teknisk rationalitet

Den tekniske rationalitet er afhængig af en enighed omkring målene. Når målene er klare og faste kan beslutningen om at handle tage sig ud som et instrumentelt problem.

Er målene derimod forvirrede og indbyrdes modstridende, så vil der ikke være noget 'problem' at løse.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Problemer med teknisk rationalitet

Den tekniske rationalitet er afhængig af en enighed omkring målene. Når målene er klare og faste kan beslutningen om at handle tage sig ud som et instrumentelt problem.

Er målene derimod forvirrede og indbyrdes modstridende, så vil der ikke være noget 'problem' at løse.

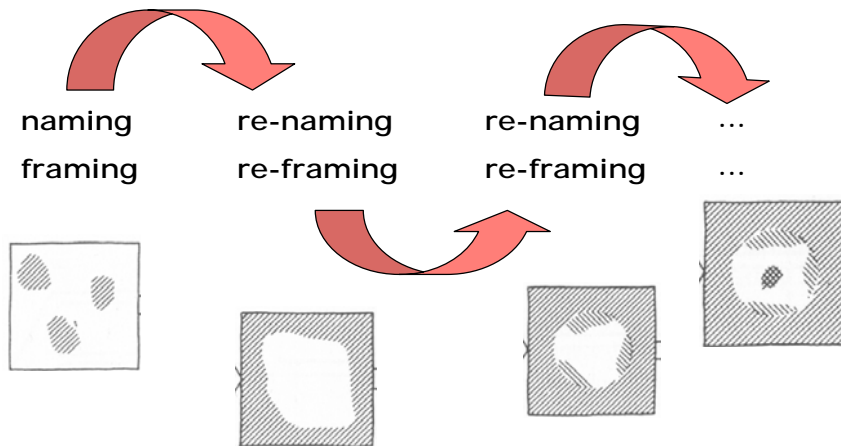
Konflikter om målene kan ikke løses ved hjælp af teknikker fra den anvendte forskning. Det er snarere gennem den ikke-tekniske proces med at definere den problematiske situation, at vi måske kan få organiseret og klarlagt de mål, vi ønsker at nå, og de mulige midler til samme.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Problemformuleringen er en proces gennem hvilken vi, interaktivt, **sætter navn på** de ting, vi vil ofre opmærksomhed, og **definerer den kontekst**, inden for hvilken vi vil gøre det.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Problemformuleringen er en proces gennem hvilken vi, interaktivt, **sætter navn** på de ting, vi vil ofre opmærksomhed, og **definerer den kontekst**, inden for hvilken vi vil gøre det.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Zoner indenfor forskellige professioner:

Nogle professionelle:

går ind for de 'højtbeliggende områder'. De hungrer efter den **tekniske rigiditet**, viet som de er til et billede af en solid professionel kompetence eller angst for at træde ind i en verden, hvor de føler, at de ikke ved, hvad det er, de foretager sig, og de begrænser derfor selv sig selv til en snæver teknisk praksis.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Zoner indenfor forskellige professioner:

Nogle professionelle:

går ind for de '**højtbeliggende områder**'. De hungre efter den **tekniske rigiditet**, viet som de er til et billede af en solid professionel kompetence eller angst for at træde ind i en verden, hvor de føler, at de ikke ved, hvad det er, de foretager sig, og de begrænser derfor sig selv til en snævert teknisk praksis.

Andre professionelle:

foretrækker de **sumpede lavlandsområder**. De involverer sig med vilje i de mudrede, men basalt meget vigtige problemer. Når de bliver spurgt om deres **undersøgelsesmetoder**, taler de om erfaring, *trial and error*, intuition og om at krydssejle igennem.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

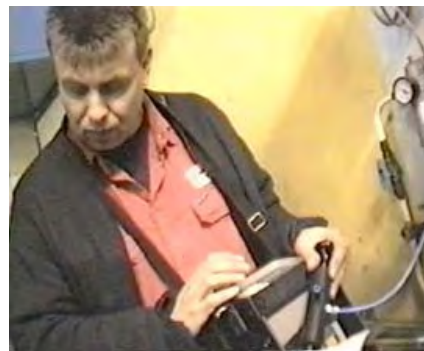
Praksisvignetter

Praktiserende:

Arkitekter, psykoterapeuter, ingeniører, planlæggere, virksomhedsledere.

Alle situationerne/episoderne:

En erfaren praktiserende søger at hjælpe en uerfaren praktiserende med at lave et eller andet.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

- Oplevelsen af at finde formen
- En bestemt fornemmelse af bolden
- Herredømme over bolden

Undersøge, hvad der fører til sejr, og som kan gentages hver eneste gang.

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Jazzmusikere:

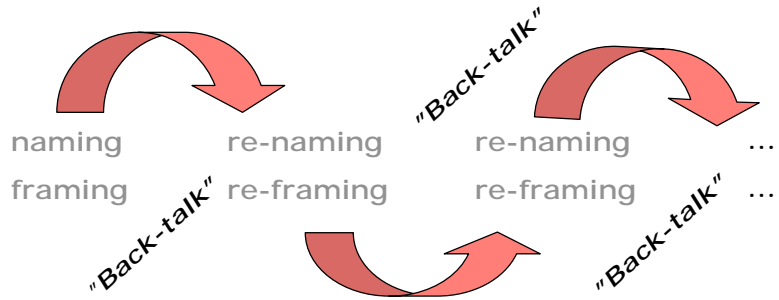
Manifestere fornemmelse af deres materiale,

Justere lyden efter, hvad de hører.

De lytter til hinanden, hvor musikken går hen, justerer deres bidrag.

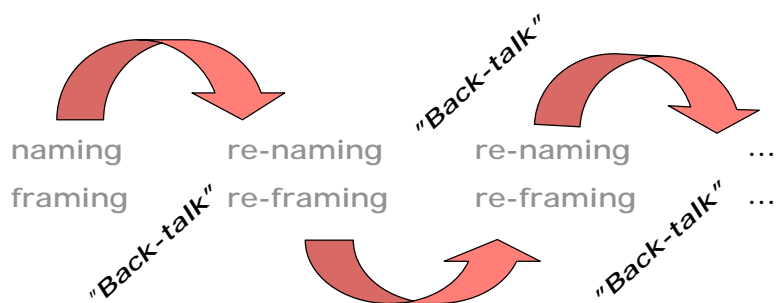
Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

At være kompetent handler i mindre grad om det gode udkast, men at værdsætte "back-talk" i situationen - i dialogen med materialerne!

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

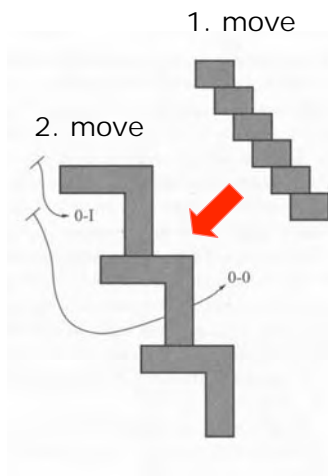
Refleksion-i-handling!!

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Quist og Petra:

seeing - moving - seeing

1. Back-talk / gensvar

P: "I had six of these classroom units, but they were too small in scale to do much with.

Judgment of quality

So I changed them to this more significant layout (the L shapes).

Judgment of quality

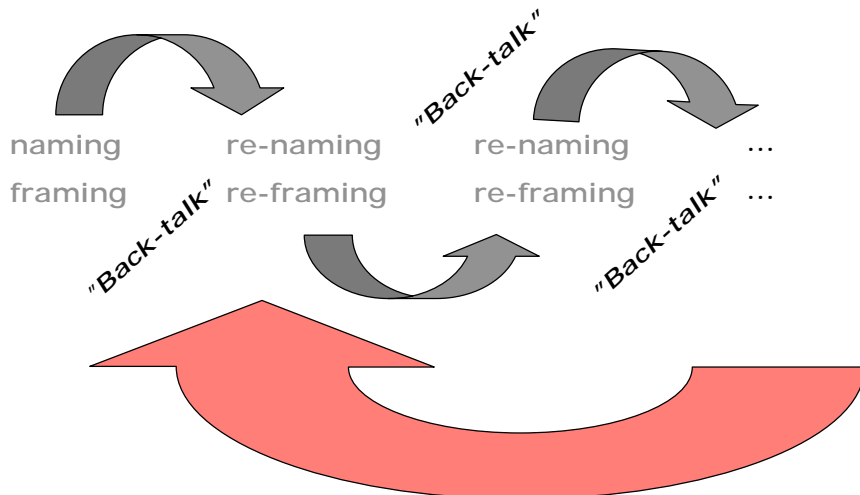
2. Back-talk

It relates grade one to grade two, three to four....which is more what i wanted educationally anyway. What i have her is a apsce which is more of a home base. Ill have an outside/inside.....

Unintended consequences

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Reflektion-i-handling!!

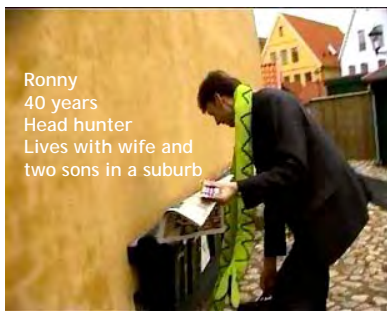

Reflektion-over-handling!!

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Projekt: COMIT (Contextualising Mobile IT)

Ronny
40 years
Head hunter
Lives with wife and
two sons in a suburb

Helle
37 years
Fashion designer/shop owner
Lives with her husband in a suburb

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

PROBES

Experience map

- A.** To meet my experience with people under the following conditions:
 Hvor på kartet har du det bedste tilbud?
- B.** Læst og for dig selv erfaringer du vil have tilbage i dit liv og hvordan du vil have det?
 Hvilke af følgende er vigtigst for dig? (Vælg mindst tre af dem)
- Høj kvalitet	- Læst og	- Top kvalitet
- Pris	- Læst og	- Læst og
- Læst og	- Læst og	- Læst og
- Læst og	- Læst og	- Læst og
- Læst og	- Læst og	- Læst og
- C.** Når du har lagt erfaringer og læst og vil have det bedste tilbud, hvor på kartet har du det bedste tilbud?
 Hvilke af følgende er vigtigst for dig? (Vælg mindst tre af dem)
- Høj kvalitet	- Læst og
- Pris	- Læst og
- Læst og	- Læst og

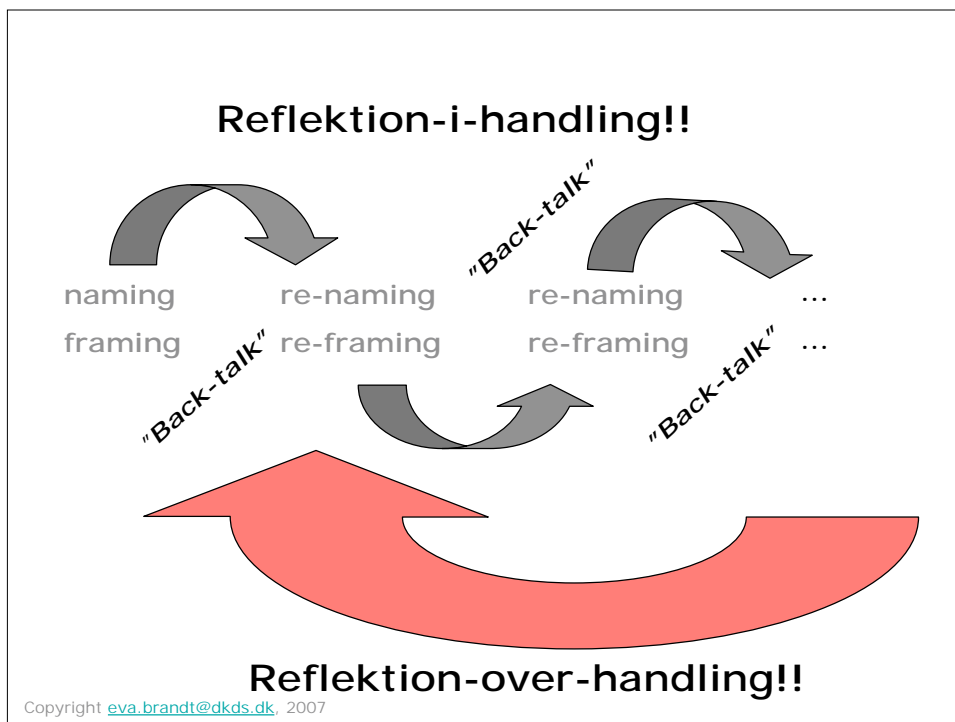
Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Snapshots

A. Tag ett exempel på varje av dessa 6 mönster och berätta om dess betydelse för dig

<p>Et eksempel på, hvad der er godt design for dig</p> <p><small>ett exempel på vad som är god design för dig</small></p>	<p>Et high-tech produkt, der betyder meget for dig</p> <p><small>en high-tech produkt som har en särskild betydelse för dig</small></p>	<p>En plats i dit hjem som du synes specielt godt om</p> <p><small>en plats i ditt hem, där du speciellt gillar att vara</small></p>
<p>Et eksempel på, hvad der er dårlig design for dig</p> <p><small>ett exempel på vad som är dårlig design för dig</small></p>	<p>Et low-tech produkt, der betyder meget for dig.</p> <p><small>en low-tech produkt som har en särskild betydelse för dig</small></p>	<p>En plads udenfor dit hjem som du synes specielt godt om.</p> <p><small>en plads udenfor dit hjem, där du specielt gillar att vara</small></p>

COMIT
Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Knowing-in-action

Schön: den viden, vi "uden at tænke over det" bruger i intelligent adfærd:

- genkendelse af ansigter
- cykling
- akrobatik
- diagnostik af sygdomme ('det kliniske blik')
-, og
- design

= ofte helt eller delvis "tavs viden" (Polanyi).

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007

Når det uventede sker

- Ignorerer det, eller ...
- Tænk over det,
 - mens du handler:
Reflection-in-action
 - mens du standser op:
Reflection-on-action

Copyright eva.brandt@dkds.dk, 2007